MAATALOUS

JYRKI JOHANNES TERVO

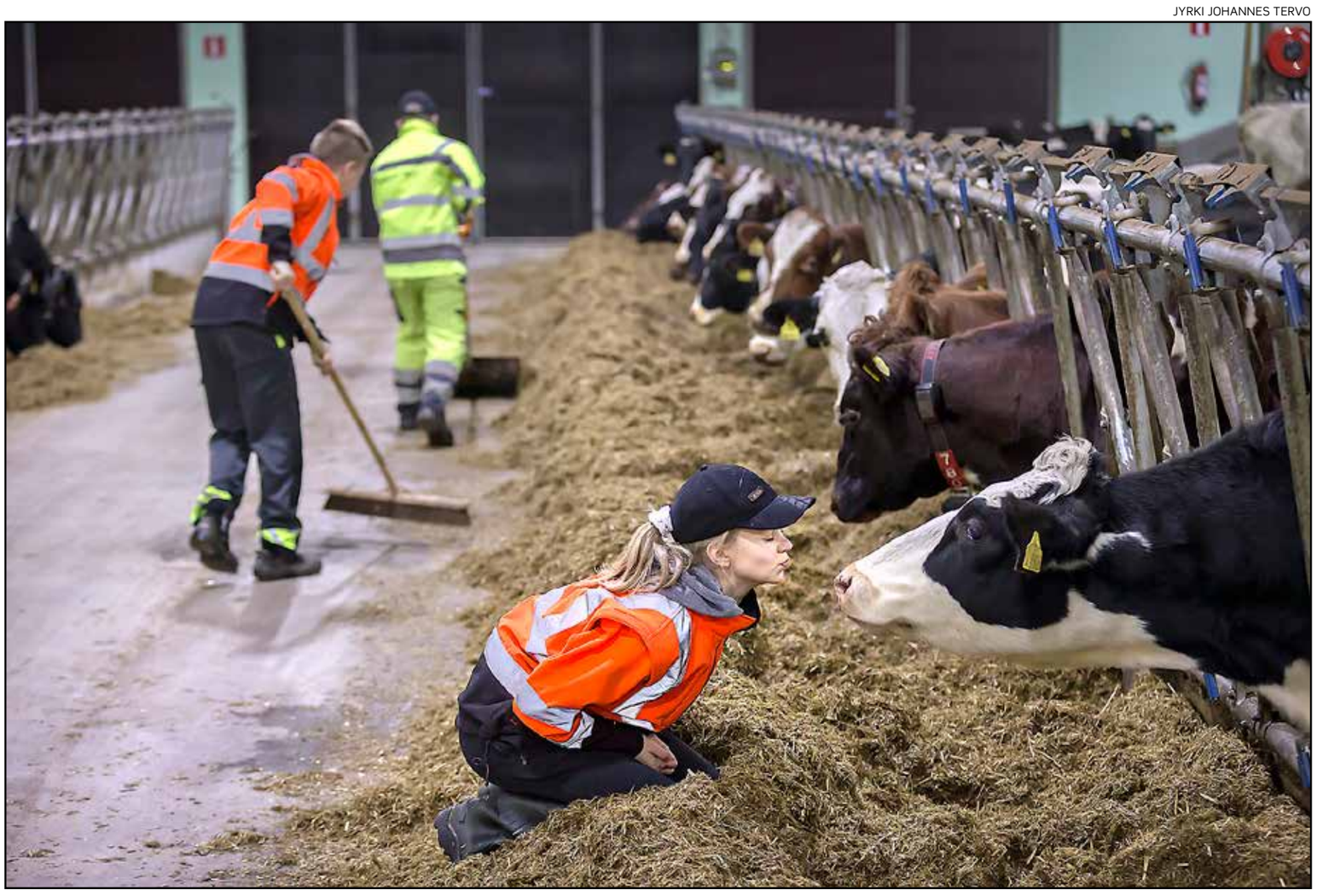

PTT:n selvityksen mukaan yhteiset viljelykierrot tai maatilojen erilaiset yhteenliittymät ovat harvinaisia. Jalasjärvellä naapurukset Vuorela ja Pentinmäki toteuttava molempia. Matleena Vuorela tervehtii lehmiä Santeri Vuorelan (keltainen takki) ja Sameli Pentinmäen kolatessa rehuja lehmien ulottuville.

Harvaa viljelijää kiinnostaa pitkälle menevä tilayhteistyö

Syvempi viljelijöiden yhteistyö vaatisi yritysmäisempää ajattelua, selviää PTT:n tuoreesta tutkimuksesta.

Neljä viidestä maatalousyrittäjästä tekee yhteistyötä toisten tilojen kanssa, mutta toimintamuodot ovat yleensä kevyitä ja vähän resursseja sitovia. Kovin pitkälle menevä yhteistyö ei useimpia kiinnosta.

Tällaisiin tuloksiin päädyttiin Pellervon taloustutkimuksen (PTT) vetämässä laajassa hankkeessa.

Yleisimmin tilojen välillä tehdään koneyhteistyötä, tuotetaan rehua toiselle tai hankitaan yhdessä tuotantopanoksia. Kotieläin- ja kasvinviljelytilojen välillä tavallista on myös karjanlannan luovutus ja vastaanotto.

Syvemmät yhteistyömuodot, kuten yhteinen viljelykierto tai erilaiset maatilojen yhteenliittymät, ovat harvinaisia.

Taustalla kotieläintilojen kasvu

Tutkimuksen taustalla on maatalouden nopea rakennekehitys, PTT:n vt. toimitusjohtaja **Perttu Pyykkönen** kertoo.

Laajentavat kotieläintilat saattavat kaksin- tai kolminkertaistaa eläinmääränsä. Työmäärä seinien sisällä kasvaa, joten kaikkea ei pystytä tekemään itse.

Tehokkaalla tekniikan käytöllä voidaan paikata kasvavaa työvoimatarvetta. Käytännössä perheen oma työpanos loppuu kuitenkin kesken jo selvästi alle sadan lehmän karjakoossa.

Laajeneva tila tarvitsee myös lisää peltoalaa rehuntuotantoon ja lannanlevitykseen. Pellon hankinta sitoo paljon pääomaa, jonka järkevämpi osoite saattaisi olla tilan päätoiminta eli kotieläintuotanto.

"Näitä kuvioita pitäisi jotenkin saada järkevöitettyä", Pyykkönen toteaa.

Yhteistyöstä monenlaisia hyötyjä

Yksi ratkaisu voisi olla kotieläintilan ja kasvinviljelytilan tiiviimpi yhteistyö.

Tällaisessa syvemmälle menevässä, pitempiaikaisessa strategisessa yhteistyössä yhdistettäisiin tilojen viljelykierrot. Kasvinviljelytilat toimisivat rehuntuottajina kotieläintiloille ja samalla lannan vastaanottajina.

Yhteistyön ansiosta kotieläintilan ei tarvitse investoida lisäpeltoon. Työssä voidaan keskittyä siihen, mikä parhaiten osataan.

Kasvinviljelytila hyötyy monipuolisemmasta viljelykierrosta ja säästää lannoitekustannuksissa.

Yhteistyö maitotilan kanssa tarjoaa pienehköille kasvinviljelytiloille myös mahdollisuuden lisätyöhön.

Yhteistyössä kasvitilan koneiden käyttö tehostuu, jolloin yksikkökustannukset alenevat.

Hankkeessa tarkasteltiin myös monimutkaisempia tilamalleja, kuten nuorkarjan kasvatuksen ulkoistamista osana kolmen tilan yhteistyötä sekä usean maito- ja kasvitilan sekä biokaasulaitoksen yhteistyömallia.

Itse tekemisen traditio vahva

Hankkeessa kyseltiin sekä viljelijöiltä että maatalousalan opiskelijoilta heidän suhtautumistaan erisyvyisiin yhteistyömuotoihin.

Viljelijöiden asenne yhteistyötä kohtaan on positiivinen ja sen hyödyt tunnistetaan, mutta uudet ja syvälle menevät yhteistyömuodot eivät silti kiinnosta.

Tutkimusraportin mukaan koneiden yhteisomistukseen tai työn vaihtoon perustuvassa yhteistyössä osapuolet voivat kokea saavansa tasapuolisesti hyötyä. Uusien toimintamallien hyödyt eivät ole yhtä helposti todettavia ja tuttuja, ja niiden muotoutuminen jouhevaksi voi viedä aikaa.

"Meillä on aika vahva traditio, että koko tila hoidetaan itse", Pyykkönen toteaa.

Vaikka vanhat toimintamallit hallitsevat, opiskelijoille tehdyn kyselyn tulokset viittaavat asenteiden muuttumiseen.

Agrologi- ja agronomiopiskelijat suhtautuivat uusiin yhteistyömalleihin myönteisesti ja avoimesti.

Pyykkönen uskookin, että maatalouteen syntyy jatkossa uusia yhteistyökuvioita, verkostoja ja erilaista yrittämistä.

Tutkimushankkeessa olivat mukana PTT, Työtehoseura, Helsingin yliopiston taloustieteen laitos sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Lisäksi tehtiin yhteistyötä Helsingin yliopiston maataloustieteen laitoksen Keste-hankkeen kanssa.

SATU LEHTONEN

Öljykasvien peittaus sai poikkeusluvan

Ensi keväänä kylvettävät öljykasvien siemenet voidaan peitata neonikotinoidivalmisteilla. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes on myöntänyt peittaukselle poikkeusluvan.

Lupa koskee Elado FS 480- ja Cruise OSR -valmisteita.

Euroopan komissio on väliaikaisesti kieltänyt neonikotinoidien käytön peittaukseen, koska niiden epäillään olevan haitallisia mehiläisille. Jäsenmaat saavat myöntää valmisteiden käyttöön hätälupia enintään 120 vuorokaudeksi, jos torjunta ei ole hallittavissa muilla kohtuullisilla keinoilla.

Tukesin mukaan poikkeuslupa myönnettiin, koska kevätöljykasvien kirppojen torjuntaan ei vieläkään ole käytettävissä korvaavia peittausaineita tai muita tehokkaita keinoja.

Poikkeuslupaa hakivat MTK ja Avena Nordic Grain.

MARKKU VUORIKARI

Rypsipellot kukoistavat ensi kesänäkin.

Ilman peittausta ei pärjätä

Suomessa pääosa öljykasviviljelystä perustuu kevätkylvöisiin lajikkeisiin. Kevätöljykasvit ovat syksyllä kylvettäviä lajikkeita alttiimpia kirppatuhoille.

"Öljykasvien viljelyala romahtaisi tai viljely voisi loppua kokonaan ilman tehokasta keinoa torjua kirppoja. Viljelyn loppuminen johtaisi kotimaisten kasviöljyjen tuotannon huomattavaan vaikeutumiseen ja Suomen valkuaisomavaraisuuden vähentymiseen", johtaja **Kaija Kallio-Mannila** Tukesista toteaa.

Huoltovarmuuskeskus on korostanut Tukesille, että rypsiöljyllä ja valkuaisrouheella on keskeinen osuus elintarvikehuollon ja rehuteollisuuden raaka-aineina. Näiden huoltovarmuus korostuu erityisesti poikkeusoloissa.

Suomen mehiläishoitajien liitto ei Tukesin mukaan vastustanut poikkeuslupaa edellyttäen, että kylvö tehdään muilla kuin pneumaattisilla kylvökoneilla.

> Öljykasvien viljelyala romahtaisi tai viljely voisi loppua kokonaan ilman tehokasta keinoa torjua kirppoja.
>
> KAIJA KALLIO-MANNILA

Päätös tuli hyvissä ajoin

Avena Nordic Grainin toimitusjohtaja **Kaija Viljanen** on tyytyväinen päätökseen. "Kotimainen rypsi ja rapsi ovat meille hyvin tärkeä raaka-aine ja viljelyn jatkuminen Suomessa on meille merkittävä asia."

Hän toivoo, että rypsin ja rapsin viljelyala pysyy ensi vuonna vähintään tämän vuoden lukemissa.

"Oli hyvä, että peittauspäätös saatiin hyvissä ajoin, niin että kaikki toimijat ennättävät varautua kevääseen ja viljelijät saavat kylvösiemenen ajoissa."

Tutkimukset jatkuvat

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA on vuodesta 2013 kerännyt tutkimustuloksia siitä, ovatko neonikotinoidit haitallisia mehiläisille. Kun EFSA on arvioinut tutkimukset, komissio tarkastelee rajoitusta uudelleen. EFSA ei ole antanut tarkkaa arviota käsittelyn aikataulusta.

Neonikotinoideja koskevan kotimaisen tutkimushankkeen loppuraportti julkaistaan joulukuussa.

"Neonikotinoidien vaikutuksiin pölyttäville hyönteisille on suhtauduttava vakavasti", Kallio-Mannila sanoo.

"Tällä hetkellä kirppojen aiheuttamia tuhoja ei kuitenkaan voi hallita muilla keinoilla. Öljykasvien peittaukseen tulisi pikaisesti löytää kestäviä kasvinsuojelun menetelmiä."

SATU LEHTONEN

Ranskassa on todettu vaarallista lintuinfluenssaa

Eteläisessä Ranskassa on todettu korkeapatogeenistä eli voimakkaita oireita aiheuttavaa H5N1-virustyypin aiheuttamaa lintuinfluenssaa.

H5N1-virustyypin aiheuttaman tartunnan alkuperä on toistaiseksi tuntematon. Edellisestä tapauksesta on peräti kahdeksan vuotta.

Tauti löydettiin siipikarjaharrastajan tilalta. 32 linnun parvesta 22 ehti kuolla tautiin ja loput tapettiin. Tilan ympärille on määrätty säteeltään kolmen ja kymmenen kilometrin suuruiset suojavyöhykkeet.

USA:ssa lintutaudista miljoonalasku

Yhdysvaltojen siipikarjantuotantoa muutaman vuoden piinannut lintuinfluenssa on iskenyt pahiten kalkkunankasvatukseen ja sitä kautta lihajätti Tyson Foodsiin.

Yhtiötä rasittavat sekä vientirajoitukset että raaka-ainepula, Jordbruksaktuellt-lehti kertoo.

Viime joulukuun ja kesäkuun välisenä aikana on tapettu 44 miljoonaa lintua. Tyson Foods joutui viime vuoden aikana hävittämään 144 miljoonaa kiloa kalkkunanlihaa.

Nyt toiveissa on, että tuotanto palaa normaaliksi ensi tammikuun loppuun mennessä.

MAIJA ALA-SIURUA

Yhteistyö naapuritilan kanssa auttaa jakamaan vastuuta ja vapaa-aikaa

JALASJÄRVI

Jalasjärveläiset naapurukset ovat tehneet yhteistyötä 1990-luvun alkupuolelta lähtien. Yhdessä tehden kenenkään ei tarvitse keskittyä yksin kaikkeen, vaan vastuuta ja osaamista jaetaan useamman kesken.

"Yhteistyö antaa mahdollisuuden muuhunkin elämään. Tässä on useammat hartiat kantamassa vastuuta", tiivistää **Liisa Vuorela** Koskenojan maitotilalta, jota hän pitää yhdessä miehensä **Juhan** kanssa.

"Yhteistyön merkitys korostuu erityisesti nyt, kun maatalouden katteet ovat painuneet alaspäin", pariskunnan naapuri **Jari Pentinmäki** jatkaa.

"Yhteistyön avulla vaikeat ajat kestetään paremmin."

Vuorelan ja Pentinmäen yhteispeli alkoi säilörehunkorjuukoneista, kun molemmilla tiloilla oli vielä lypsykarjaa.

Seuraava askel oli yhteistyön aloittaminen karjapuolella 1996.

Pentinmäen asutuksen keskellä sijaitseva tontti oli liian ahdas lypsykarjatuotannon laajentamiseen. He päättivät, että Vuorelaan rakennetaan isompi navetta ja Pentinmäki keskittyy nautojen ruokintaan ja lihantuotantoon.

Pihattohommissa Liisa ja Juha (takana) Vuorela, Sameli Pentinmäki (vas.) sekä Matleena ja Santeri Vuorela.

Seuraava laajennus Koskenojalla tehtiin 2013, kun tilalle nousi uusi kolmen robotin pihatto.

Tiloilla on yhteinen viljelykierto. Säilörehu tehdään Koskenojan puolella oleviin laakasiiloihin, joista se jaetaan kaikille eläimille.

Koneyhteistyötä on laajennettu niin, että siinä on mukana kaksi muutakin tilaa. Ketju kulkee tilalta toiselle sitä mukaa, kun kunkin tilan säilörehu saadaan korjattua.

Selvät pelisäännöt

Työnjako on selvä: Vuorelat keskittyvät maidontuotantoon ja vasikoiden alku- ja loppukasvatukseen. Pentimäen vastuulla on nautojen välikasvatus ja molempien tilojen nautojen ruokinta.

"Minun vastuullani on lypsy ja yhdessä Jarin kanssa vasikoiden hoitaminen. Juha hoitaa hankinnat ja peltopuolen", Liisa Vuorela tarkentaa. "Jari kylvää ja pui, Juha vastaa, että liete liikkuu."

> Yhteistyön merkitys korostuu nyt, kun maatalouden katteet ovat painuneet alaspäin.
>
> JARI PENTINMÄKI

Naapurukset painottavat selkeitä pelisääntöjä, jotka pitää olla kaikkien tiedossa. Kaikesta pitää sopia tarkasti.

Vuorelat ja Pentinmäki käyvät asioita läpi muun muassa lauantaisin ja sunnuntaisin yhteisen aamupalapöydän ääressä.

"Ehdottomasti!" kuuluu vastaus kysymykseen, suosittelevatko Vuorelat yhteistyötä. "Verkostoitukaa joka suuntaan, se on hyödyllistä."

Myös Pentinmäki kannustaa tiloja tekemään yhdessä, mutta hän kehottaa miettimään tarkoin, mitä hyviä asioita sillä voi saavuttaa.

Ennen muuta kyse on henkilökemiasta.

"Joku ei tule toimeen kenenkään kanssa."

MAIJA ALA-SIURUA

fendt.fi

FENDT

Uudet Fendt-traktorit nyt kolmen vuoden takuulla!

Esittelytraktorit NYT erikoishintaan

Nopeimmat korjaavat parhaan sadon! Vuoden lähestyessä loppuaan tyhjennämme jälleen varastomme Fendt-esittelykoneista. Ja ne ovat valmiina heti toimitettavaksi. Kysy tarjousta lähimmältä jälleenmyyjältäsi. Katso tarkemmat tiedot koneista: **www.fendt.fi/esittelykoneet.asp** tai kysy lisää lähimmältä jälleenmyyjältäsi!

* esittelykoneille 0 % korolla maksuaikaa 30.6.2016 saakka Valtra-osamaksusopimusehtojen mukaisesti. Erikoisehdot ovat voimassa vuoden 2015 toimituksille.

fendt.fi/esittelykoneet

AGCO Your Agriculture Company

Fendt - AGCO Corporationin tuotemerkki

Valtuutettu Fendt-jälleenmyynti: Fendt/Valtra-myyjät AGCO Suomi Oy, 020 45 501

www.fendt.fi